

L'INTRANSIGENT

Val 10 cènts.

PERIODIC NACIONALISTA DE JOVENTUTS
(ADHERIT A LA "UNIO CATALANISTA")

BARCELONA

7 Febrer 1920

PROU

Prou, senyors burgesos.

Prou companys sindicalistes.

Bé que uns i altres defensin amb cura els interessos llurs, però d'això a aixecar una muntanya d'odis entre les classes socials hi ha molta diferència.

Nosaltres no podem pas ésser sospitosos ni tinguts per insincers. Allunyats per igual de totes les clienteles polítiques no'ns pot moure cap instint de profit material.

Però... obrers de Catalunya; patrons de Catalunya; als que són conscients i no volen anar al remolc de cap actuació violenta, als idealistes, als eters romàntics, als reconstruïts de la Unió Catalanista permeteu-nos dir que amb Barcelona, amb els perills de Barcelona és tota Catalunya qui's commou i perilla.

Deplorem que la Mancomunitat no hagi intervingut en els actuals greus moments. Tenim davant dels ulls les declaracions del nostre *President*; però encara que tingui manca de medis, nosaltres creiem que llealment, noblement tenia de dir de quin cantó estava la justícia.

No amb criteri cambonià, qui vol deixar content a tothom, sinó com cal al més alt representant d'un poble.

Altra volta esclaten bombes, volen abatre la serenitat dels catalans; hom no pot creure amb l'eficàcia dels governs de l'estat espanyol; el plet es nira tornant greu per moments. Pensin, pensin els elements de la Patronal amb el perill que s'acosta a passos de gegant...

Si París bé valia una missa, com digué Enric IV, el gran, Barcelona, la més preuada joia de la gran Catalunya, bé val la pena de sacrificar-li una petita part del luxe que avui gasta la que han convingut en dir-ne *classe alta*.

Pensin que amb la riquesa material de Catalunya es soterraria la riquesa espiritual del nostre poble, puig aquesta sempre es fruit de la primera.

Mentre no's redueixin els beneficis del capital no's podrà donar per resolt el conflicte. Ara a cada nou augment de sou del treballador el segueix el respectiu augment del capital, que no vol veure minvats els seus beneficis; augment que, necessàriament repercuteix en el cost total de la vida. Ja's comprén que aquestes solucions transitòries són el conte de mai acabar. Que no's deixin cegar ni uns ni altres pels sinistres espetecs de l'odi. Que Catalunya, mare amorosa que de res ne té la culpa, no vegi esclatar la guerra social entre germans d'una mateixa Pàtria.

El poble no pot restar més en aquesta actitud passiva i farà front als seus enemics; la mobilització moral és decretada; els catalans no esperaràn pas a veure venir...

¡Ai dels inconscients que no saben veure clar! ¡Ai dels enemics de nostra terra! Totes les qüestions tenen un terme; ni uns ni altres poden eludir una amistosa solució, car si aquesta no ve a temps serà arribada l'hora que les virtuts cíviques dels catalans siguin demostrades amb fets.

En nom de Barcelona; de la dignitat de Barcelona, de Catalunya; en nom de la riquesa catalana, de la cultura catalana, de la espiritualitat catalana: prou.

P. RUENÇA I OLIVA.

Als Joves

Es sinònim de joventut, tenir i defensar amb energia i ardidesa un ideal netament humà. Tenir una convicció i no sostenir-la amb virilitat i força es propi de pensers raquítiques d'espiritualitat gastada i insensibles, d'energies anèmiques o esmortuïdes, de cossos joves i ànimes velles.

El poble català posa en la brega per a l'obtenció del seu ideal col·lectiu massa cervell i poc cor. Les Joventuts s'inverteixen de certs aires de conservadurisme, que inutilitza son abnegat esforç, fent a la vegada que el camí de Catalunya vers la seva fita ideològica sigui més llarg i cantellut, fins el punt d'esglaïar i refredar aquells els quals no són a la lluita amb la fé orba dels convençuts, dels fermes a la causa.

Els moviments catalanistes van segellats d'entusiasmes momentanis i oportunistes, a la fàisó de foc d'encenalls, això fa que no podent aguantar viva i abrandada la flama del patriotisme popular, sigui més feixuga la tasca de rompre les cadenes que tenen endogalada nostra mare Catalunya. Som aquells joves que sentim agombar-se en nostres polsos les sangs, com si volguessin esclatar. Els que estremem els punys amb ràbia enfront els símbols de nostre esclavatge, de vem esperar els entusiasmes d'aquells companys de causa, que essent negació absoluta de virilitat i juvenesa no defensen amb estridència i radicalisme nostres comuns ideals.

Prenem exemple del noble i digne poble Irlandès, i volgum que la prosperitat legui a Catalunya nostra Pàtria per llei natural el gallardet de poble masele que devem conquistar-li les joventuts amb una acció constant i decidida.

FRANCESCO FONTRODONA.

(De «Germanors», de Malgrat).

**Aquest número ha passat
per la previa censura**

Del país del pler

Ple com un ou.—Memorable Sessió del Congrés.—Escàndol monumental.—La Autonomia Universitària.—Interpel·lacions notables.—Ordre del dia... i de la nit.
—Ai, quina son!—Si a ca'l Beco n'és tancat, cap a la fonda del costat.

Tararit, Febrer 1920, a les 11 hores i 5 minuts i mig.

Al banc blau el Director del mercat del Born. Una orquestra de tzigans per si convé fer murga. Enorme concurrència com els dies de gran gala. Tots els escons plens, i als passadissos no hi cap ni una agulla. A les tribunes s'hi veuen distingides dames: la Maria enfarinada, la Monyos.

Segueix el debat del dia anterior.

El Sr. Comte del Clavell.—Perquè jo desde petit que sóc aficionat a les qüestions socials. M'agrada que tot vagi com un tirabuquet. L'ordre és a la societat així com la sal a les viandes. Sense ordre no s'hi troba gust en el viure.

Jo i els meus companys estem decidits a que s'acabi l'anarquia.

A la nostra Terra hem arribat a un punt que el qui viu a hores d'ara ja pot dir ben bé que viu per miracle. Per tot arreu tiren bombes.

—Caram, caram!

Quan els patrons es proposen activar les feines, els obrers es declaren en vaga. Quan als obrers els venen ganes de treballar, els patrons fan el bot i pleguen el ram.

Els atemptats personals són tan freqüents i tan públics, que ja ningú s'hi encaparra.

Quatre caps calents entabanen les masses. Talment sembla que tornem als temps dels nyerros i cadells.

La ciutat apar un reconet de muntanya. Hom no veu més que dones i criatures captant.

El Sr. President.—I això passa gaire lluny?

El Sr. Comte del Clavell.—Sí, a Escalunya.

El Sr. President.—Així raí!

El Sr. Comte del Clavell.—Aquest estat de coses no pot durar. Vosaltres no ens governeu ni ens deixeu governar.

I si no ens governeu ni ens deixeu governar, sabeu què farem jo i tots els meus

companys de la minoria panxolinista? Ens retirarem del Congrés.

Una veu.—Bon vent!

Li contesta el Sr. Marqués de la Sal.—Què enraona vosté! Si ha estat el primer en pujar els lloguers dels pisos, si tracta els seus masovers pitjor que esclaus i els amenaça amb el comiat si no voten qui vosté els imposa; si la puja de l'arròs, de aquests dies, es deu a que va agabellar tot l'arròs i tots els arrossars de València...

El Sr. Comte del Clavell.—Es mentida.

El Sr. Marqués de la Sal.—Com!

El Sr. Comte del Clavell.—Vaja, vull dir, que no és veritat.

El Sr. Marqués de la Sal.—Que m'expliqui vosté! Si la cuinera de casa seva ho va xerrar tot a la meua senyora.

El Sr. Comte del Clavell.—Doncs tan poca vergonya és la seva senyora com vosté.

El Sr. Marqués de la Sal.—El que busca el Sr. Comte amb tot aquest xàfec de paraulades és escalar el poder.

El Sr. Comte del Clavell.—No se'l creguin. Es ell, és el Sr. Marqués el qui vol una cartera, murri, més que murri.

Escàndol formidable. El Sr. Marqués, vermell com un perdigot, baixa les escales, i en ésser al mig l'hemicle s'encara amb el Sr. Comte, i li diu que surti al carrer. El Comte envesteix al Marqués, sinó que no arriben a les mans perquè els amics els aguanten. Però tenen l'avinentesa de canviar-se les targetes, quedant convinguts per a trobar-se, a la una, a ca'n Moritz.

Queda terminat l'incident.

Té la paraula el Sr. Tites.—Oh les Universitats. Oh els Instituts. Jo sóc del parer que es concedeixi d'una vegada l'Autonomia a les Universitats. Aquest projecte d'Autonomia Universitària ja put.

El Sr. President crida l'orador a l'ordre i a la decència.

L'Autonomia seria oli en un llum. Però què no sé si estan assabentats dels abusos que es cometien en l'ensenyament oficial. El Professor, que és el qui cobra, assisteix a càtedra quan li dona la gana. Professor conec jo que ha estat passa d'un mes sense explicar als alumnes. Als professors ningú els imposa cap sanció penal. N'hi ha que obliguen als deixebles a comprar el llibre de text (del Catedràtic)

en una forma que'l Catedràtic sap qui el compra, i el que fa el sonso se la carrega. En canvi l'estudiant, que és el qui paga, desgraciat d'ell que falti a classe (malgrat declarar lliure el Reglament l'assistència a classe. En una paraula; l'alumne no té més que deures: tots els privilegis són pels senyors Catedràtics. El remei per a tots aquests mals és l'Autonomia dels Centres docents.

El Sr. Ministre d'Instrucció pública.—Just! No cal sinó que encara donem més eixamples. Si ara que no hi ha Autonomia tothom fa el que vol, calculi, Sr. Tites, què passaria si el Govern autoritzés aquest mercat de Calaf amb tot un projecte de llei.

Ah, no, no. En el ram d'ensenyament que facin el mateix que en els altres rams: cadascú per ell i robar el que's pugui. (*Remors d'aprovació*). Quant als petits hom ja sap que les criatures no enraonen fins que les gallines...

El Sr. Tites.—I què els dic jo als meus electors que m'havien encarregat per damunt de tot la defensa de l'Autonomia?

El Sr. Ministre d'Instrucció pública.—Que's posin tranquils i que's facin retratar.

Se suspén la sessió un minut per a posar-se d'acord les comissions.

Passat aquest minut és aprovada la proposta del Ministre: no hi ha Autonomia de cap mena.

Annuncien interpellacions.

El Sr. Pantaleoni sobre l'urgència d'escarçar dos travessos de dit les capes dels guàrdies civils.

El Sr. Llongueres sobre gimnàstica rítmica i la necessitat que totes les escoles ballin.

El Sr. Quadrado excitant el Govern que declari obligatoris els banys de mar, a l'hivern, fins i tot en les poblacions que no tenen platja. Tant se val: de peixos i mullader n'hi ha a tot arreu.

Un diputat demana per parlar.

El Sr. President.—¿Què voldrà ara aquest ximple? Que s'esperí.

S'entra a l'ordre del dia.

Aquest any el Carnestoltes serà per tot arreu. Els barrets de rialles podran disfressar-se de franc. L'Ajuntament també farà el ximple, segons és de consuetud, concedint premis a les disfresses més poc-soltes i als carros de les escombraries que amb més gràcia les reparteixin pels carrers de la ciutat. La rua es farà per la Gran-via Colonial i pel passeig dels senyors Esteves, si la terregada no hi troba pèls.

Aprobat.

Predica el Sr. Santa Innocència.—L'espectacle que estém donant al món és altament fastigós. Quan el malestar de tota la Nació exigeix un tractament ponderal, savi, vosaltres perdeu el temps escatint beneiteries. Els problemes d'ara són molt grans i vosaltres que els heu de resoldre us veig molt petits. El mateix que la rebregada qüestió de les Autonomies. ¿Què tanta porra! Que Escalunya sigui independent i no us capfiquen més de la seva sort. Salta a la vista que sols per pura plataforma deixen exposar els problemes de cabdal importància; però en realitat la vostra fal·lera és l'aprovació dels pressupostos. La menjadora.

Tothom dorm.

En mig aquell religiós silenci esclata un badall llarg... beatífic... que fa eixir tots els membres de la Cambra.

Era que'l Director del mercat del Born s'havia deixondat... i badallava.

El Director del Born.—Jo, senyors, que no entenc un borrall del que us empatoïlaven, m'ha anat agafant una son tan dolça que m'he adormit com un soc.

Deu haver passat força estona perquè fins ara que no em desvetillo, i jo, posat a fer una becaïna, m'hi abono. Mes ara, és natural, ja em sento córrer la rateta.

Proposo, doncs, a la respectable assemblea, que ajornem els discursos per un altre dia, i que ara, corrents, ens en anem tots cap a dinar com un sol home.

Entusiasme indescriptible. Els diputats, drets, aclamen l'orador. Als uixers els escapen les llàgrimes. Les senyores saluden amb els mocadors. Se senten crits de visca l'exèrcit, visca el rei i visca la pàtria.

EN FRESSETA.

Pro cultura popular

Cal felicitar i enyorar el secretariat de Cultura de la «Unió Catalanista» per sos lloables intents; però jo crec que deuria fer quelcom més ampli en el sentit de divulgar la cultura catalana entre la massa popular de Catalunya. El proletariat ara com ara, per dissort de la causa de Catalunya, és el qui estant més apropat a nostre pensar, per manca de capacitat cultural manté vegades és el qui conduït per mans barroeres està més allunyat de nostres problemes, tot i vivint-lo; aquest estat social és el qui cal menar-lo envers el nostre pensar i sentir; ¿què millor per això que enlairar sos ideals de renovació i perfecció, divulgant una cultura verament catalana i popular entre ells, per tal que es sentin identificats amb nostres ideals de redempció? Aquesta divulgació no's pot fer en centres més o menys polítics, ja que per un mal entés, separa d'ells a la major part del proletariat català.

Cal coadjuvar a la tasca del desvetllament de la força esperitual, iniciant un Ateneu Català, on siguin aprofitats els dalers del jovent que puja, esperonada pels curs dels esdeveniments i on tots els obrers catalans puguin gaudir d'una Biblioteca, sala de Lectura i on siguin estudiades i escatides totes les qüestions que es plantegen arreu del món, escampant tots els coneixements que constitueixen la cultura nacional d'un poble.

DOMÈNEC SOLER.

L'«A. P. de l'Ensenyança Catalana»

En el concurs de Jocs d'infants, II premi República Argentina, el jurat compost dels senyors Dr. Tomás Carreras i Artau, En Rossend Serra i Pagés, En Pere Barnils, N'Aureli Campmany, N'Enric Morera, En Julià Pujol i Na Maria Noguer, ha pronunciat son *Veredict*: Primer premi de 300 pessetes, treball n.º 2, lema: «Use pestime so as nolto lose time; Premi primer de 300 pessetes, al treball n.º 5, lema: «Ludi pueris dimidia vita set»; Segon premi de 100 pessetes, al treball número 3, lema: «Infants, aucells i flors són l'alègria dels cors»; Segon premi de 100 pessetes, al treball n.º 4, lema: «Deixen jugar a la mainada»; Primera menció honorífica, al treball n.º 6, lema: «¡Apa! ¡Juguém!» Segona menció honorífica, al treball n.º 1 (sense lema).

L'obertura dels plecs amb els noms dels autors premiats i entrega del Premi respectiu hom la farà en una sessió pública que s'annunciarà oportunament.

Als versaires...

Recomanem en gran manera la lectura del obra nova

Recull de versos

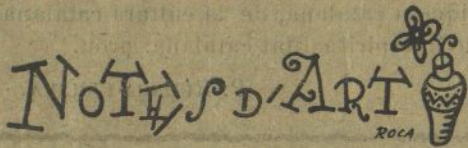
per MOSÉN RAMÓN PIÑAS

Prologada per Dr. D. Arthur Masriera Mestre en Gai Saber

Compreu - la s'està agotant

Preu: Dues pessetes

Se ven a totes les principals llibrerías de Catalunya

Els pseudo-bohemis

Coberts amb enormes capells negres, fumant amb descomunals pipes i portant colls enrotllats amb una beta negra, amb aquesta pintoresca i atrabiliària indumentària se passegen per les Rambles barcelonines uns quants xicots més o menys artistes. Quasi tots ells pinten; algun d'ells fa versos.

Viuen una vida absurda, *vida bohèmia*, més ben dit: porten una vida de gaudileria, de bagarraneria. Fan l'intel·lectual, i per aparèixer-ho més prenen cocaïna, èter, i's donen injeccions de morfina; volen viure una vida sadollada de literatura i el que fan és minar-se l'existència a passos agegantats, tontament, estúpidament, doncs, ells, plens de joventut, d'idees, quan la vida els somriu, prenen cocaïna i morfina per oblidar les seves penes il·lusòries, caminant vers l'impotència i anorexia, a una atrofia cerebral, venint a ésser sers decrepits a la flor de l'edat.

Ara, fa poc, ha mort l'infortunat «Vidi» a conseqüència d'unes fortes dosis de morfina.

Altrament, per ésser *Artista*, per a pintar bons quadres, per a fer bons versos, no hi ha com bons aliments, aires sanitosos, un plaicid rostre femení d'ulls clars, serens, que'ns mirin amorosament, i tots el barrets negres, les betes enrotllades al coll en comptes de corbata, la cocaïna, l'èter i la morfina, hi sobren.

Se poden produir obres d'art, tenir intel·lectualitat, talent, i anar vestit decentment, no fer *vida bohèmia* ni viure en els *Paradisos artificials*.

En Joan Sagarra

Fa uns set anys marxà d'aquí el jove i notabilíssim violinista En Joan Sagarra, el qual per diferents punts de la República Argentina va recollint llores en companyia de la seva esposa, que toca admirablement el violoncel.

Demés, En Joan Sagarra, és un fervent catalanista qui aprofita totes les ocasions per a fer propaganda nacionalista.

Felicitem corahment a En Sagarra, pels èxits artístics que obté en la República Argentina, on triomfa ràpid i enormement, en companyia de la seva gentil esposa.

LLUIS D'ARA.

DE COL·LABORACIÓ

La nostra Universitat

Des dels temps de Tebre patriòtica de Gener i Febrer, en què els estudiants catalans portaren el seu modest gra de sorra a la reconstitució definitiva de la grandesa de nostra terra, sembla com si's hagués esmortuïda sobtadament la foguera de catalanitat, que llavors com mai sorgia de nostres ànimes de faisó formidable i immensa. Benauradament no és així; i si la col·lectivitat escolar fins ara, aquest curs, no ha donat cap prova de patriotisme, no és dubtós assegurar que no serien pas dels darrers, ni com a joves de sang valenta, ni com a ferms catalans, d'ésser al lloc de l'honor en l'hora suprema.

¿Per què, doncs, la passivitat estudiantil davant l'arbitrarietat manifesta de donar les classes en llengua forana? ¿Es que la noble i dolça parla que es portà gloriósament per la Grècia, Sicília i la Sardènya—i on encara s'hi parla—no és digna d'ésser enraonada al temple de la ciència catalana?

Bona part dels catedràtics, i no cal dir que entre ells totes les notabilitats de la ciència, han permès als seus deixebles l'ús de la llengua nostra, considerant-ho com un deure de progrés i de justícia. En canvi hom deu fer constar amb pena i compassió l'actitud indigna d'homes de saber, en que s'han col·locat alguns—pocs—altres; eren alguns d'aquells infelïços que quatre o cinc anys enrera encara anaven predicant en desert que el català no era una llengua.

Ara que està proper l'implantar-se el Decret d'Autonomia Universitària, no sabem la sort (!) que tocarà an aquests certs personatges de l'Edat Mitja. Encara que, procedint l'innovació de la *meseta*, no cal dir que en desconfiem bon xic. Però si no es fes justícia a les peticions nobles de l'estudiant català, si no veiessim realitzat nostre propòsit del II *Congrés Universitari Català*, llavors seria l'hora d'obrar, que mitjans i entusiasme no ens en manquen per a aconseguir çò que és de dret. Fins ara havíem demanat, qui sab si des de llavors exigiríem.

Ja és temps que el saber patri brilli amb llum pròpia, com es mereix; i no pas ofegat per influències estranyes que entelen la glòria de que és mereixedor, com fins ara.

Cal també que la nostra Universitat, plenament catalana, sigui comandada per un home de saber, a la altura de nostre primer centre docent; i no pas per qui, darrera d'un títol nobiliari, sols s'afanya en servir humilment les conxorxes centralistes, per aconseguir-lo.

Es hora ja que el temple de la ciència catalana prengui un nou matís, apartant-se de certes tuteles menyspreables. Llavors sí que podrà realitzar plenament el seu fi desitjat: fer ampla i plena cultura catalana, que donaran a nostra pàtria jorns de glòria i enaltiment.

«Volém que siguin catalans de soca arrel el pla i la serra...»

DAVID B. ALOY.

DE LA RAMBLA ESTANT

Altra vegada polític d'altura, alguns dels quals cobren cessantia de ministre, han desenterrat el vell tòpic de la mort del catalanisme.

¡Pobres il·lusos! És tant mateix massa vella aquesta cançó, més que la del rata *primero, segundo i tercero*.

No les cantin més les absoltes al catalanisme, tot i fent el que poden per a cantar-les a Catalunya.

Tinguin present que *ells* no'n coneixen cap de catalanista, que aquests que ells han tractat, els que's deixen dir *queridos*, els que dissimulen el *seseo*, els catalanistes de les eleccions, són molt diferents dels altres, dels que aquí ne diem reconsegats o *intransigents*, i encara d'uns i d'altres cada dia n'hi ha més i... un consell *¡no val a badar!* que a Catalunya encara que la sembreessin de sal (que no'n tenen prou de sal, per a fer-ho), Catalunya i els catalanistes no donaran encara molts mals ratos i no pocs mals de cap.

Ara la Unió Catalanista ha nomenat una nova Junta Permanent, que pot fer molt, si no's cansa de treballar.

Han sigut honorats amb càrrecs; per a nosaltres ésser elevat a un càrrec de la Junta Permanent sempre ha sigut considerat un honor molt més senyalat que l'obtenir un acta de regidor o de diputat; ara doncs hi figuren, a la Permanent els més reconsegats de la benemèrita entitat, i a més se sab que darrera cortina hi han significades personalitats de les *indiscutibles*, qui han ofert posar-hi el coll.

Fa pocs dies les colles i escamots parlamentaris van anar a cops de puny, de crossa, de bastó i d'ascó.

Els de la dreta posaren com nous als de la no tant dreta, els del mig als de l'esquerra, els del recó als de les grades, i, com en una cursa de braus, se demanaren *caballos!* s'invocà la sombra d'En Pavia, i els mots *cochino, canalla, immoral, prevaricador* i altres que'l llapiç vermell esborraria, foren les floretes amb que s'obsequiaren els pares de la P.

El noi de l'Intransigent, des de la Rambla estant, se frega les mans i diu:

— ¡Arc va be, tots teniu raó!

A les Joventuts Nacionalistes se'ls hi ofereixen dies de goig i d'expansió patriòtica. No han d'ésser tot remembrances a la tradició.

En Jofre, el mariscal català de França, ve a presidir els Jocs Florals de l'any que ve.

Cal que l'il·lustre hoste s'emocioni sentint els Segadors de la manera vibrant que'ls sabem cantar quan ens surten del cor.

Nosaltres sentim fretura de veure-li al simpàtic general espurnejar unes llàgrimes dels ulls.

La Junta Permanent de la Unió Catalanista ha tingut una bella iniciativa digna d'ésser imitada.

Té el propòsit de notificar tots els seus acords de transcendència al Concili Permanent de la Mancomunitat de Catalunya, com a una mena d'acatament voluntari a la seva suprema autoritat.

L'acord és d'un alt sentiment patriòtic, doncs si per la força s'ha d'acudir a determinats centres que no tenen res de catalans, és molt lloable acudir voluntàriament al Govern de Catalunya.

Prengu'n-ne nota les entitats i nuclis nacionalistes.

Un bon amic i ferm nacionalista podrà retornar de l'exil quan li sigui grat.

En Durán i Tortajada ha sigut indultat i queda sens la pena del goig del confinament.

Resti on és si bé s'hi troba el digne company, empró rebí des de la Rambla la nostra coral encaixada de felicitació pel *perdó* que li han atorgat.

CATALUNYA EN L'ESCENA

Teoria teatral

I

Psicologia del Creador.— Un autor o creador és un esperit indiferent a l'ambient que'l rodeja; és aquell que, per sobre totes les coses, cerca eternament la veritat; en la que no hi tenen influència les èpoques. Esperit nerviós, vaga errant pel món, mogut per un sol interès; ell pensa que té un deure a complir; i segueix ardidament la seva obra creadora, fins al límit de les seves aspiracions.

¿Però és que les seves ànsies tenen límit?— no, a mesura que són esperit va començant a desfer-se de la seva obra creadora, al veure-la desde més altura, veu la vida estendre's als seus peus; com l'àliga que com més alt puja, més extensos contempla els seus dominis.

Les creacions de l'Autor genial són els graons pels que'l creador va pujant les escales infinites de la perfecció.

(NOTA.— El capítol següent parlarà de l'Antagonisme entre l'Autor i l'Imitador).

Estrena de la setmana

Les ales del fang. (Drama en 2 actes).

Sempre hem vist en les obres d'En Puig i Ferrer una fonda sensibilitat i una moral humaníssima; però en sa darrera producció, fruit de la seva imaginació delicada, hi veiem mostrr-se, en forma palpant, les passions i sentiments humans, que lluiten ferament per a vencer obeint la llei eterna, el que és essència de ço invulnerable: els sentiments.

En David, jove de caràcter dèbil, dominat per l'encís de l'amor, ha seduït a una donzella, la ingènua Cristeta. Són enredats els seus plans per a convèncer els seus pares; que amarrats al seu egoisme no saben comprendre que hi ha quelcom més gran que les heretats.

La Magdalena, la pobre mare de la desvalguda Cristeta, implora... —¿Què vens a implorar?— li pregunta el vell Nicolau. — Nosaltres venim a recordar el vostre deure... i si no hi consentiu— diu el nebot de ciutat— la justícia vos farà entrar en raó. — ¡No, jamai!— diu el vell— hi ha quelcom que està pel damunt de la justícia humana; la nostra consciència; la voluntat de Déu. I amb un gest plé de grandesa, s'allunya d'aquells pobres sers; que rosten aclaparats pel pes feixuc del dubte que els turmenta.

I suauement es va mostrant la espiritualitat del drama, purament psicològic. Els personatges, plens de realitat, es mouen dominats, com en la vida, per les eternes passions...

El pobre salvatge, el jove Rusc, fugint sempre de les *crestes*; mostra palesament la poesia de la seva vida, que omple de melangia els cors. En una bella relació

plena de color, descriu el quadre meravellós de les cimes d'altívoles muntanyes... i sempre amb la fal·lera dels seus conills, resta allunyat de la societat que l'ha abandonat; i en pac de la seva injustícia, encara el persegueix.

La Cristeta, la gentil, la pura, sí, la pura de cor, la senzilla Cristeta, plora als braços del seu pare, en Nicolau; ella estima el fruit de sos tristos amors; però tem acaronar-lo, car les seves carícies serien titllades de crim... diu: —Si vosaltres, que sou els meus pares, sentiu vergonya del meu estat; ¿no és natural que el pobre David em menysprei?... Les seves paraules resten sense resposta; el pobre vell plora. ¡Ell que l'estima tant!...

Mai de la vida podrém deseriure aquest final, que, per si sol, fa immortal l'obra d'En Puig i Ferrer.

Al fer memòria d'aquest quadre d'amor que ho és el sacrifici, venen a la nostra ment les escenes sublimes de la vida del Crucificat.

L'amor és el que tot ho purifica; l'amor és la mà febril, que deslliga l'ànima del cos; per a portar-la a l'infinit. L'amor és e que donant ales al fang de la terra, el porta per les immensitats dels espais.

HUMILIATOR.

Nacionalistes de "La Lliga"

A l'Ateneu Obrer Català, de Sant Martí, —entitat que representa a La Lliga en el Districte X,— la Junta anuncia una representació del drama carrinell d'En Zorrilla, «Don Juan Tenorio», i uns quants socis, acreditant-se de nacionalistes intransigents, van aixecar una ferma protesta, oposant-se a que per primera vegada la companyia d'aficionats de la casa posés en escena obres en castellà. Tanta fou la fermesa d'aquests socis que'l «Tenorio» s'hagué de suspendre; però la Junta, donant proves d'una gran estultícia, d'una extraordinària incapacitat i d'una espantosa eixorquia d'ideals, va voler-se venjar, expulsant temporalment als íntegres nacionalistes Delfí Sabadell, Francesc Freixa i Miquel Traveria, als quals estrenyem la mà efusivament, per la seva actitud gallarda en aquest afer.

Ço més insòlit del cas, és que després d'haver-se reunit uns cinquanta socis i menaçat a la Junta amb donar-se tots de baixa si no aixecaven l'expulsió d'aquells tres companys, la Junta, amb una gran frescura, es repensés, tornés a admetre'ls i no presentés la dimissió, ço que vol dir que s'han escaigut a trobar-se, acoblats, uns quants senyors de *cutis* molt fort i molt dur, refractaris en absolut a la nostra ideologia, i que cometen desacerts tan monstruosos i imperdonables en un *ateneu*, i en un *ateneu catalanista*, com fer balls a l'estil dels *d'après-midi* en els *cabarets*; com festejar la diada patriòtica de Sant Jordi amb un festival en el que un individu imità completistes, amb cançonetes de gust dubtós i com, en unes eleccions municipals, apoiar —oficiosament, està clar, però de faiso manifesta per a tothom— la candidatura del regidor radical, francament anticatalà, senyor Burrull, en contra del propi candidat de La Lliga.

Ja feia bé la vella...

GRALLA.

El camí dreturer

Falten pocs dies per a que, constituït el Congrés definitivament, comenci la discussió de la contesta al Missatge de la Corona. Els regionalistes, com és natural, hi presentaran una esmena, proposant la concessió de l'Autonomia a Catalunya. Vindrà la discussió, i sens necessitat de que s'arrivi al solemni moment de votar-se, si s'aprova o's rebutja, presenciarem l'innoble espectacle de que la immensa majoria de la Cambra, aquesta que ara està dividida en dretes i esquerres, donant amb ses violències de llenguatge tristíssima idea de sa cultura i mostrant són raquitisme respecte als ideals que'ls guia, s'unirà momentàneament en un sol bloc, i donarà amb sa buida parauleria un NO a les aspiracions de Catalunya...

¿Què faràn allavors els regionalistes davant d'aquesta nova negativa? Evidentment, l'evolucionisme per ells tant temps predicat haurà sofert un espantós i definitiu fracàs, i allavors davant d'aquest esmentat fracàs haurà arribat el moment: segons digué'l poètic orador regionalista Sr. Bofill i Matas, en una conferència donada al Centre Nacionalista Català, la Unió Catalanista, que havia d'actuar com a força de reserva, hauria de sortir a la vida activa per a substituir amb sa tàctica i estratègia a la Lliga Regionalista.

Doncs bé, si aquest cas arriba, que fatalment ha d'arribar, creïem que la Unió Catalanista, amb decisió i valentia, ha d'assumir el comandament de les forces nacionalistes que vulgan assolir la Autonomia radical de Catalunya. ¿De quina manera, amb quina tàctica, amb quin procediment? Aném a exposar-lo.

Primer que tot hem de fer una afirmació. En la major part dels pobles de Catalunya, i d'una manera especial en els rurals, no se sent conscientment el desig d'obtenir l'autonomia. Aquesta afirmació, per dolorosa que sia fer-la, és certa per disort. En molts, en moltíssims pobles tenen un afany immens, brutal, per a adquirir bens materials. Tot el que no sia aquesta obsessió els te completament indiferents. Els que figuren com a persones representatives, a més del susdit afany els mou un altra dèria: la de figurar, sia de la manera que sia. La superbia, la vanitat, l'orgull, està tant encastat en la seva naturalesa que no hi ha manera de fer-los-hi comprendre la grandesa de nostre ideal. La prova més palpable és els canbis radicalíssims que hi ha en els agrupaments polítics d'unes eleccions a les altres. Tal hisendat que en unes eleccions qualsevol figura en el cens del partit republicà, en les vinents és en el dels monàrquics o regionalistes o altre qualsevol. ¿Per convicció? De cap de les maneres. Per egoisme, per vanitat, perquè creu que en el últim partit en que ha ingressat obtindrà la representació o'l favor que no ha pogut obtenir en el que ha abandonat. Podrà haver-hi algun cas excepcional, honrosíssim, per tant, en que serà l'ideal el qui'l farà actuar, però parlant en termes generals, no's mouen més que per mesquines i baixes passions, obrant tot el més, qualche volta, per una passatgera suggestió, però casi bé mai per una clara consciència de l'ideal. La culpa de tot aquest deplorable estat de coses, no cal dir que radica en els professionals de la política, que no's preocupen dels pobles, fins que s'atansen les eleccions. Allavors passen com una exhalació, engeguen unes quantes frases llampants, respallien servilment an els capitosts de cada poble, els serveixen, fent servir la seva influèn-

cia en tot el que's hi demanen, sia o no de justícia, els hi honren la taula per la festa major, acabant-los d'inflar la vanitat, i aquí acaba la seva tasca política i patriòtica.

Doncs bè, la Unió Catalanista, aquesta força de reserva, que deia'l Sr. Bofill i Matas, per a merèixer la confiança del poble català, per a portar a fi el terme l'obra de conquerir l'autonomia integral de Catalunya, ha de sortir d'aquesta forçosa passivitat en que ha hagut de romandre i anar en romiatge pels pobles i llogarets de Catalunya, celebrant mitins i conferències (més conferències que mitins) i triant oradors que més que facilitat de paraula, tinguin solidesa de pensament i sobretot bonesa de cor. Que parlin un llenguatge que, sense ésser vulgar, sia assequible a l'intel·ligència del poble. Que no hi haja un sol mitin o conferència que's deixi de recomanar la admirable eficàcia d'ensenyar als infants en català i a la catalana, infiltrant-los-hi per aquest mitjà l'amor a nostra gloriosa llengua i Història pàtria; que s'exhici a ingressar als qui poden a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, que tant arduament treballa per la regeneració de nostra terra. Així i sols així en pocs anys transformariem la manera d'ésser de tots els pobles de Catalunya, i quan tornessin no a demanar, sinó a exigir la nostra integral Autonomia, si'ns la neguessin, en cada jove de la nova generació hi hauria un bràc fort, impulsat per un cor noble y generós per a fer-la efectiva...

La tasca no és de bon tros tant planera com la qu'han portat a cap els de la Lliga Regionalista; sens dubte que aniríem més poc a poc. Potser de moment les mateixes bosses que s'han obert pròdigament per les eleccions se tancarien o no serien tant esplèndides per la tasca pacient del nou apostolat. Però de mica en mica el seny s'imposaria i'ls que de debò estimessin a Catalunya s'hi anirien incorporant en veure sos profitosos resultats. Per altra banda, de que tinguessin fe en les lluites electorals dels municipis i diputacions, podrien anar-se apoderant de les mateixes, però noblement, sense confabular-se amb cap partit, i, com hem dit abans, no hi hauria força possible que'ns pogués contrarestar.

No'ns han de fer por els enemics de fora casa, sinó'ls poc convenuts de dins. Confessém noblement nostre fracàs, i a la tasca, que Catalunya espera.

JAUME ARQUÉ I CLAPÉS.

Esplais del Penadès

Del Penadès, comarca asseguda a la falda del Montserrat, de peus a la mar, solcada d'ubèrrims vinyars i formosos conreus, de provat esperit catalanesc; del nostre Penadès no pot deixar L'INTRANSIGENT de fer-se'n ressó en les seves aixerrides columnes.

Al costat dels falaguers hi campenjaran en nostres humils cròniques els esplais planyívols. D'aquests darrers amb preferència als primers informarem nosaltres.

Vilafranca és breçol de la renaixença catalana.

Honren nostra vila, Els Milà i Fontanals, Llorenç, Torras i Bages, etc.

D'ací eixí el primer periòdic catalanista «Les Quatre Barres», i en nostre districte, en unes eleccions de diputats a Corts, forem la primera població en presentar el plorat Permanyer, amb l'única etiqueta de catalanista.

S'es esmortuït bon tros l'esperit de santa intransigència, mes avui hom nota arreu l'avorrimet de la baixa política, i no són pocs qui anyoren les valentes es- tridències que aixordaven nostres carrers en els bons temps de la Unió Catalanista.

Una de les malures més greus de Vilafranca és una capelleta política, qui darrera una careta de democràcia fula i fent ús d'un *semanario de más circulación* aprofita totes les avinenteses per tal de dir pestes de Catalunya, de les seves Tradicions i del nostre excels idioma.

Entre moltes de les seves atzagaiades merèix esmentar-se els penjaments contra els típics Xiquets de Valls i els lloids esmentaris que an aquelles privilegiades intel·ligències inspiraren «Els Segadors». Aquells caps-grossos fins negaren l'existència del problema català. ¡Ai pobres de naltres!

El que dol més, que els catalanistes no gosin respondre a aquestes manifestacions incultes. ¡Companys! no us esteu quiets a casa, arraulits o desenganyats. Sortim al carrer tots, i pel nostre bon nom, per la honra de nostra vila foragitem-ne els sobrevinguts i els traidors.

El Corresponsal,

MARTÍ DE SARROCA.

Avis als nostres llegidors:

La totalidad del text d'aquest nombre estava compost d'avans de la declaració del "locaut" patronal

En els proxims nombres procurarem tenir al corrent als nostres lectors dels assumptes i conflictes actuals

LA "UNIO CATALANISTA"

Dintre pocs dies veurà la llum pública un *Manifest* que la «Unió Catalanista» endreça al poble.

Ho celebrém.

«*Esplai*».—Degut a motius d'ordre interior se us avinenta que ha estat suspesa la Revista literària *Esplai*.

La Joventut «*La Falç*».—Dintre pocs dies la lluitadora Joventut *La Falç* celebrarà un gran festival amb motiu d'inaugurar la seva *Senyera*.

Els catalans de Nova York.—La Redacció del nostre setmanari ha posat en comunicació amb el Secretari de Relacions exteriors de la «Unió Catalanista» a En Josep Gelabert, de la colònia catalana de Nova York, que es troba ara de pas a Barcelona, per tal de consultar sobre la constitució, en aquella urbs americana, d'una Entitat patriòtica, adherida a la «Unió Catalanista».

Agrupación coral obrera «*La Casualidad*».—Nois, perdoneu. Ho hem de posar així, en *merenga*, car aquest és el títol oficial de la Societat.

—¿I on és aquesta Societat?

—A Gràcia, carrer de la llibertat, ai, de la llibertat, 49. ¡Visca la llibertat de ca l'ample!

—Es estrany. ¿I són catalans els socis?

—Vosté dirà. Serán *murcianos*, si li sembla.

—Ho pregunto perquè essent d'aquí em distreu que no parlin i escriuin com les persones.

—Ja vindrà, ja vindrà.

I ara que ve a tomb. L'altre diumenge hi varem anar, gaire bé per casualitat, un piquet de L'INTRANSIGENT i quatre números de «*Renovació*», i ens les varen tenir de valent, sobre títols, programes, obres teatrals... i més que res sobre la santa bandera, perquè, ¿sab? volen posar al balcó aquells penjolls. Però que no ho veieu, sants cristians, que amb la bandera etcètera aneu a riscos de pendre-hi mal sempre? No signen atrassats. Una Societat que viu a Gràcia... (ai, quina gràcia) i a més a més al carrer de la llibertat, li pertoca engalanar la façana amb el símbol de la llibertat... de Catalunya.

Uns ho trobaren pla. Altres ens van fer un tip de riure, doncs deien que nosaltres erem de la ceiba. Ai, sí, fills, amb això, amarra i que la tenim ben grillada... i amb tota honra. Uns senyors molt tivats repliquen que la *Casualidad* no era cap Entitat política. I aquí una altra rialla... i ben grossa. ¡Redena! ¡que estaven de gresca!

D'acord, homes, d'acord, mes no s'hi val a confondre la Política amb el patriotisme.

Si fossim a Cuba, hissariem la bandera cubana. Als locals socials de Catalunya, qualsevol que sigui la significació llur, deu onejar-hi amb tota majestat la llampant Senyera de les quatre barres.

—¿I com varen quedar?

—Amics, com sempre.

—No, vull dir si...

—¡Ah!... que hi ha maror... i que... ja avisaràn.

La tornada d'En Titó.—S'han negat (els patrons) a fer cap declaració, però han donat a comprendre que no tractaran més amb el Govern (i ara) per considerar-ho inútil (*sembla mentida*).—(De «La Ven de Catalunya»).

Festa de Cultura Catalana o de Gente Bien.—El prop passat dimecres tingué lloc al «Gran Teatro de El Liceo» una gran festassa a profit de la *Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana*. Entre les personalitats que hi assistiren figuren, en primer rengle l'Excmo. Gobernador Civil de la Provincia, i el Excmo. Capitán General de la Región. Nosaltres, els nois de L'INTRANSIGENT ho hi anàrem.

Per a En Miralpeix i En Benet.—En el cap d'any de la seva mort a mans dels enemics de Catalunya, els nacionalistes catalans remembraren tan infortunats companys per bé que gloriosos màrtirs portaren al fossar les plaques costejades per subscripció popular. Entre els parlaments mereix esmentar-se el del President de *La Falç*, que ha estat la joventut iniciada en tan piados homenatge.

De Amèrica.—Dels catalans allí residents n'havem rebudes interessants lletres, entre elles de E. Murillo, de l'Havana; de E. Rovira, de Santiago de Cuba; de E. Batlle, de Iquique; de H. Nadal i Mallol, de Buenos Aires; del Centre Català, de Mendoza; Centre Català, de l'Havana; Grup Nacionalista Radical, de Santiago de Cuba; «Catalonia», Club Nacionalista de Guantánamo; les Revistes: *Joventut*, de Montevideo; *Ressorgiment*, de Buenos Aires, i *La Nova Catalunya*, de l'Havana.

De Suïssa.—De Gèneve, una encoratjadora lletra de E. Bassegoda.

De França.—De París ens escriu el ferm nacionalista Capdevila.

NACIONALISTES

Fareu tasca patriòtica fent-vos socis de les Entitats:

Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, c. Martí i Julià, 14.

Unió Catalanista, c. Martí i Julià, 14.

Orfeó de Sans, c. de Sans.

Casal Nacionalista Sagrerenc, c. Sagrerenc, 155.

Casal Nacionalista Martinenc, c. Xifre, 25.

Centre Catalanista «Gent Nova», carrer Lluc, 53, Badalona.

Avenç del Nacionalisme Republicà, c. Sant Andreu, 140.

Centre Republicà Català «Sang Nova», c. Concell de Cent, 18.

Bloc Nacionalista-Obrer «Germinal», c. Jaume Giral, 4.

Centre Nacionalista Català, c. Sant Honorat, 7, pral.

Foment Autonomista Català, Passeig de Sant Joan, 85.

Joventut Nacionalista de la Barceloneta.—Districte I, c. Maquinista, F.

Joventut Nacionalista «La Falç».—Districte II, c. Sant Honorat, 7.

Joventut Nacionalista «La Avençada».—Districte III, c. S. Honorat, 9, pral.

Joventut Nacionalista-Obrera «Pàtria Nova».—Districte IV, c. Travessera, 208.

Joventut Nacionalista «Renovació».—Districte V, c. Cera, 13, bar.

Joventut Nacionalista «Sang Nova».—Districte VII, c. Concell de Cent, 18.

Joventut Nacionalista «La Nostra Ensenya».—Districte VIII, c. Sta. Agata, 2.

Joventut Nacionalista «Els nètels dels al·mogàvers».—Districte X, c. Xifre, 25.

Grup Nacionalista Sparti, Castell d'Egara, Terrassa.

Totes les esmentades entitats són protectores de L'INTRANSIGENT i de la nostra ideologia netament nacionalista-radical. Per a portar a terme una tasca verament profitosa es prega a tots els joves que pertanyin a una joventut que posin tots sos esforços en una sola, no volent pertanyer a cap més, ja que tots som de una completa comunitat de principis.

LA REDACCIÓ DE L'INTRANSIGENT.

IMP. ARNAU GERMANS

Montjuïc Sant Pere, 5.—Telé. 556 S. P.

Enfront al Palau Música Catalana)

VAPORS TAYÁ

Servei bisetmanal fixe entre BARCELONA I GÈNOVA

Vapor «Capitá Revuelta»

Servei ràpid

SORTIDES

De Barcelona: Els dimecres a la una de la tarda | De Gènova: Els dissabtes a la una de la tarde
Gran confort. Servei restaurant de primer ordre. Concert durant els àpats.
Perruqueria, quartos de bany, etc.

Vapor «Teresa Tayá»

SORTIDES

De Barcelona: Els dissabtes a les set de la tarda | De Gènova: Els dimecres a les set de la tarda
En ambdós vaixells la 3.ª classe va allotjada en amples departaments amb llit metàl·lic, menjadors, «lavabos», llum elèctrica, etc., etc.

Informes i despatx de billets a la casa armadosa

Fills de Josep Tayá, S. en C.

Carrer J. A. Clavé, 2

Telèfons 841, 3026, 5506 i 5507 A.